2011-11-09

Attityder och normer kring anlagd brand bland högstadieungdomar och skolpersonal

Anlagd brand

Syftet med denna studie är att undersöka hur högstadieungdomar och skolanställda uppfattar fenomenet anlagd brand. Studien bygger på djupintervjuer och fokusgruppsintervjuer med skolanställda och ungdomar i årskurs 7-9. Intervjuer genomfördes med totalt 13 skolanställda och 32 ungdomar i slumpvis utvalda skolor i Gävleborgs län och Motala kommun. I studien undersöks bland annat hur ungdomar och skolpersonal definierar anlagd brand, vilken kunskap de har om konsekvenserna, om de anser att det finns likheter och skillnader mellan anlagd brand och annan typ av brottslighet och om de anser att anlagd brand är ett individuellt fenomen eller ett gruppfenomen. Studien har också ett komparativt perspektiv genom att den jämför eventuella skillnader i synsätt mellan flickor och pojkar, mellan olika kommuner och mellan tätort och landsbygd.

I intervjuerna med ungdomarna framkom att de flesta ser anlagd brand som ett allvarligt brott. Ungdomarna menade dock att det är ovanligt med anlagda bränder i deras skolor. Istället pratade ungdomarna om eldande i skolan och många ansåg att det var ett vanligt förekommande fenomen. Särskilt nämndes att det ofta förekommer att elever eldar med tändare. De flesta respondenter ansåg att det var lika många flickor som pojkar som eldar i skolan. Majoriteten har haft utbildning från räddningstjänsten i eldhantering och de hade en positiv bild av räddningstjänstens arbete. Ungdomarna säger sig ha relativt goda kunskaper om eldhantering, hur man släcker en brand och hur man larmar. Flera ungdomar säger att de vet hur de skulle agera vid en brand i den egna bostaden, men är osäkra på hur de skulle agera om det brinner i skolan. Många efterfrågar mer utbildning om anlagda skolbränder specifikt.

Skolpersonalen menar liksom ungdomarna att anlagd brand är ett allvarligt brott. Många skolanställda berättade också om att det förekommer eller har förekommit eldande i de skolor de arbetar vid. De flesta respondenter har liksom ungdomarna en positiv inställning till räddningstjänstens arbete och har goda kunskaper om eldhantering, hur man släcker en brand och hur man larmar. Ett problem som lyftes fram av flera var ”tidsbristen” i det förebyggande arbetet mot anlagda bränder. Flera nämnde att förebyggande arbete tar mycket tid. Skolpersonalen diskuterade också huruvida det förebyggande arbetet mot anlagd brand förväntas ingå i lärarrollen.

Ett av studiens huvudresultat är att många av de intervjuade ungdomarna ser anlagd brand och eldande i skolan som separata företeelser.

Rapport

Arbetet redovisas i FoU-rapport Nr 38 ”Attityder och normer kring anlagd brand bland högstadieungdomar och skolpersonal” utgiven av Högskolan i Gävle. Rapporten kan laddas ned på www.brandforsk.se, projektnummer 910-091. För mer information, kontakta projektledaren My Lilja, Högskolan i Gävle, 026-64 85 00.

BRANDFORSK
Styrelsen för svensk brandforskning